

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ד"ר שמואל בורנשטין

מערער **חיים יעקב קרופסקי**
ע"י עוה"ד זיו שרון ושרונה בוחניק

נגד

משיב **פקיד שומה נתניה**
ע"י עו"ד גלית פואה

פסק דין

1

2

3

א. פתח דבר

1. לפניי ערעורים על שומות שהוציא המשיב למערער בהתייחס לשנים 2009 וכן 2010-
2012. המחלוקת שהתגלעה בין הצדדים נוגעת לתקבולים שקיבל המערער עם פרישתו
מעבודתו בתפקיד ניהולי בכיר בחברת ישראלכרט בע"מ, מתוקף הסכם שעניינו אי
תחרות ומתן שירות ייעוץ, ואשר סווגו על ידי המשיב כהכנסה פירותית, וזאת להבדיל
מסיווגם כהכנסה הונית, לפי שיטת המערער.

9

ב. רקע

2. המערער שימש עד ראשית שנת 2009 כמנכ"ל חברת ישראלכרט בע"מ (להלן:
"ישראלכרט"), חברת בת של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") וחברות בנות
נוספות, במשך 14 שנים.
3. המערער חתם על שני הסכמים (מיום 7.8.2000 ומיום 18.2.2008) עם הבנק באשר
לתפקידו כמנכ"ל חברות הבת של הבנק – חברת ישראלכרט, חברת יורופיי (יורוקרד)
ישראל בע"מ וחברת אמינית בע"מ (בהסכם הראשון) וכן חברת פועלים אקספרס
בע"מ (שנוספה בהסכם השני).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 במסגרת שני הסכמים אלו נכללה תניה שעניינה "אי תחרות". כך, בהסכם מיום
2 7.8.2000, שתוקפו מיום 1.1.2000 למשך 5 שנים, נקבע בסעיף 17.1 כי המערער
3 מתחייב לא להתחרות בבנק או בחברת בת במשך תקופה בת 12 חודשים ממועד סיום
4 יחסי העבודה בינו לבין הבנק.
- 5 ואילו במסגרת ההסכם מיום 18.2.2008 בסעיף 18.1, התחייב המערער שלא להתחרות
6 במשך תקופה בת 6 חודשים ממועד סיום יחסי העבודה, כאשר תוקפו של הסכם זה
7 הוא מיום 1.1.2007 עד 31.12.2007 או במועד בו יוסכם על סיום תפקידו כמנכ"ל
8 ישראלכרט, לפי המאוחר בין השניים (סעיף 3.1). עוד נקבע בהסכם כי עם סיום עבודתו
9 בבנק, יעבור המערער לעבוד בחברת ישראלכרט והחל ממועד זה ואילך יתקיימו יחסי
10 עובד - מעביד בינו לבין ישראלכרט בלבד (סעיף 3.2).
- 11 4. במקביל לחתימת ההסכם השני מול הבנק, חתם המערער ביום 18.2.2008 גם על הסכם
12 מול חברת ישראלכרט לפיו ישמש בתפקיד סגן יו"ר פעיל של הדירקטוריון של
13 ישראלכרט, יורפיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ואמינית בע"מ וכן כיועץ לישראלכרט
14 בתחום פיתוח וכרטיסי אשראי בחו"ל. תוקפו של הסכם זה הוגדר ממועד סיום
15 עבודתו של המערער בבנק ועד ליום 31.12.2009 (סעיף 3.1), כאשר הצדדים רשאים
16 להאריך את תוקפו בכתב (סעיף 3.2).
- 17 אף במסגרת ההסכם עם ישראלכרט נכללת תניה שעניינה אי תחרות, בנוסח דומה לזה
18 שנחתם מול הבנק, ובמסגרתה התחייב המערער במשך תקופה בת 6 חודשים ממועד
19 סיום יחסי העבודה בינו לבין ישראלכרט לא לעבוד בתפקיד כלשהו, בין כשכיר ובין
20 כעצמאי, בין כיועץ ובין באופן אחר, בכל תאגיד המתחרה עם ישראלכרט (סעיף 18.1).
- 21 5. המערער הדגיש כי על פי ההסכמים הנ"ל, כהונתו כסגן יו"ר הדירקטוריון נכנסה
22 לתוקף רק לאחר סיום עבודתו כמנכ"ל ישראלכרט. לדבריו, ביום 31.1.2009 הפסיק
23 לעבוד כמנכ"ל, והחל לכהן כסגן יו"ר הדירקטוריון, ואף שעל פי ההסכם מול
24 ישראלכרט הוא היה צפוי לסיים את כהונתו כסגן יו"ר הדירקטוריון לכל המוקדם בסוף
25 שנת 2009, כבר בחודש מרץ 2009 הביע את רצונו להשתחרר מתפקיד סגן היו"ר ולעזוב
26 לחלוטין את קבוצת ישראלכרט. זאת, לדבריו, משום שחש כ"גלגל חמישי" וכגורם אשר
27 עשוי לגרום אי נחת למנכ"ל שהחליפו בתפקיד.
- 28 בפועל המערער סיים את עבודתו ביום 31.10.2009.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

1 6. בהסכם מול הבנק מיום 18.2.2008 פורטו תנאי הפרישה של המערער. בין היתר נקבע
2 שם כי אם במועד סיום העסקתו של המערער יעלה סכום השנים הכולל את גילו
3 בתוספת שנות עבודתו בפועל על 75 שנים, יהיה זכאי הוא לבחור אחת מבין שתי
4 החלופות הבאות (סעיף 12.5):

5 האחת, פיצויי פיטורין מוגדלים בשיעור של 250%, ובלבד שלמערער טרם מלאו 62
6 שנים במועד סיום עבודתו בישראל כמפורט בסעיף 12.3 להסכם.

7 השנייה, הסדר פרישה מוקדמת כמפורט בסעיף 12.8 להסכם, כאשר במסגרתו נקבע
8 בין היתר כי הפרת התחייבות המערער לאי תחרות במהלך 5 השנים הראשונות בהן
9 תשולם לו פנסיה מוקדמת, מבלי לקבל אישור מהבנק, תגרור את הפסקת הקצבה
10 והפרשת דמי גמולים לקופת גמל (12.8.6 להסכם).

11 המערער בחר בחלופה השנייה של הסדר פרישה מוקדמת.

12 7. לצד זאת, ביום 25.11.2009 חתם המערער עם חברת ישראלכרט על הסכם שכותרתו
13 הסכם אי תחרות וייעוץ (להלן: "הסכם אי תחרות וייעוץ" או "הסכם אי התחרות"),
14 העומד בלב המחלוקת בענייננו.

15 הסכם זה טומן בחובו מגבלת אי תחרות נוספת למגבלות שנסקרו לעיל, לתקופה בת 3
16 שנים, שתחילתה ביום 1.11.2009 וסיומה ביום 31.10.2012. וזו לשונה של תניית אי
17 התחרות (סעיף 5.א. להסכם אי התחרות והייעוץ):

18 **"התחייבותו של מר קרופסקי לאי תחרות תהא כדלקמן:**

19 מר קרופסקי מסכים ומתחייב בזאת, כי במהלך תקופת ההסכם, לא
20 יהיה רשאי לעבוד בארץ ו/או בחו"ל, בין כשכיר ובין כעצמאי, בין
21 כיועץ ובין בכל אופן אחר כלשהו, במישרין או בעקיפין, בכל תאגיד
22 מתחרה עם ישראלכרט, יורופיי (יורוקארד) ישראל בע"מ, אמינית
23 בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ ו/או עם החברות הבנות שלהן
24 ותאגידים הקשורים להן.

25 מר קרופסקי מסכים ומתחייב בזאת, כי במהלך תקופת ההסכם, לא
26 יהיה רשאי לעסוק בארץ ו/או בחו"ל, בין כשכיר ובין כעצמאי, בין
27 כיועץ ובין בכל אופן אחר כלשהו, במישרין או בעקיפין, בכל תחום
28 שהחברות הרלוונטיות עסקו או עוסקות בו, בין השאר בתחומי
29 הפעילות הבאים: הנפקה, הפצה, שיווק, סליקה של כרטיסי חיוב
30 מכל סוג שהוא, מועדוני לקוחות, עסקי מימון מכל סוג שהוא לרבות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 **בדרך של פקטורינג, ליסינג וכן סליקה בחו"ל, עסקים הידועים בשם**
2 **business to business וכיו"ב".**
- 3 כן סוכם במסגרת הסכם אי התחרות והייעוץ כי המערער יהיה זמין למתן שירותי
4 ייעוץ לישראלכרט מעת לעת על פי דרישתה (סעיף 4).
- 5 8. כנגד התחייבות המערער לאי התחרות ושירותי הייעוץ, התחייבה ישראלכרט לשלם
6 למערער את התשלומים הבאים: סך של 1,000,000 ₪ בסמוך לחתימת ההסכם; סך
7 של 500,000 ₪ ביום 1.11.2010; 36 תשלומים חודשיים בסך 75,000 ₪ החל מיום
8 1.11.2009 (סעיף 6.א להסכם אי התחרות והייעוץ); וכן 36 תשלומים חודשיים בסך
9 36,000 ₪ החל מיום 1.11.2009, וזאת בין אם יידרש על ידי ישראלכרט לתת שירותי
10 ייעוץ ובין אם לאו (סעיף 6.ב להסכם אי התחרות והייעוץ).
- 11 9. המערער דיווח על התקבולים שקיבל בעבור הגבלת אי התחרות כהכנסה החייבת במס
12 רווח הון בשיעור הקבוע בסעיף 91(ב) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961
13 (להלן: "הפקודה"), ואילו על תשלומי הייעוץ החודשיים דיווח בתחילה כהכנסה
14 פירותית ושילם עליה מס שולי בהתאם.
- 15 10. בעקבות הדיווח, ערך המשיב ביקורת ועל סמך ממצאיה קבע כי תקבולי המערער
16 התקבלו במסגרת יחסי העבודה בינו לבין ישראלכרט והבנק ועל כן מדובר בתקבול
17 פירותי. ביום 29.12.2013 יצא למערער צו לשנת המס 2009 וביום 14.12.2014 יצאו
18 צווים לשנות המס 2010 עד 2012.
- 19 11. ביום 18.2.2014 הגיש המערער בקשה לתיקון הדוחות לשנים 2009 עד 2012, במסגרתה
20 ביקש להוון את התשלומים החודשיים שקיבל בגין דמי ייעוץ החל מחודש 11/2009
21 ועד חודש 12/2012, ולשלם עליהם מס רווח הון בשיעור הקבוע בסעיף 91(ב) לפקודה,
22 מן הטעם שבפועל לא ניתנו על ידו שירותי ייעוץ.
- 23 בקשת המערער נדחתה על ידי המשיב, וזאת על סמך מידע שנמסר לו מחברת
24 ישראלכרט לפיו התקיימו עם המערער פגישות ייעוץ חודשיות במהלך תקופת אי
25 התחרות.
- 26
27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

ג. טענות הצדדים

תמצית טענות המערער

- 1
- 2
- 3 12. המערער הוכיח כי נסיבות עניינו נכללות במסגרת החריגים שנקבעו בע"א 5083/13
- 4 פקיד שומה ואח' נ' ברנע ואח' (10.8.2016) (להלן: "עניין ברנע").
- 5 13. בכל הנוגע לשאלת האותנטיות של תניית אי התחרות, המערער הוכיח רצון כן ועצמאי
- 6 של ישראלכרט והבנק להגבילו לחלוטין ולהובילו להשבתתו מכישוריו, ברצותו לסיים
- 7 את תפקידו. המערער הוכיח כי לבנק ולישראלכרט היה אינטרס ייחודי להגן על עצמם
- 8 בנוסף להסכמי ההעסקה בהם נכללה מגבלת אי תחרות זניחה, שמא המערער יתחרה
- 9 בהם, בארץ ובחו"ל, בשל יכולותיו המקצועיות, ניסיונו רב השנים, קשריו בתחום
- 10 וידיעותיו, ובפרט בשל יכולותיו ליזום ולפתח פרויקטים בחו"ל בתחום כרטיסי
- 11 האשראי.
- 12 14. הסכם אי התחרות, אשר קדם לו משא ומתן ארוך ואמיתי בין המערער לבין ישראלכרט
- 13 והבנק, נחתם במנותק מתנאי פרישת המערער אשר הוסדרו בהסכמים נפרדים
- 14 בפברואר 2008, למעלה משנה וחצי קודם לכן.
- 15 תניית אי התחרות המקיפה והמורחבת בהסכם אי התחרות כללה מגבלה מפורשת גם
- 16 על עיסוק המערער בתחום כרטיסי האשראי בחו"ל, הגם שישראלכרט אינה פועלת שם.
- 17 15. עוד הוכח כי למערער היתה כוונה אמיתית לפעול כיוזם ושותף במיזמים בחו"ל עליהם
- 18 נאלץ לוותר.
- 19 16. המערער הוכיח כי המגבלה שלא להתחרות בישראלכרט במשך תקופה ארוכה בת 3
- 20 שנים, "הוציאה אותו מהשוק" לגמרי, וכראיה, עד ליום זה אינו עוסק יותר בתחום
- 21 כרטיסי האשראי, כאשר גובה הפיצוי שניתן לו הולם לדידו את ויתורו.
- 22 17. המערער הוכיח כי נעשה שימוש ב"חישוק" פוזיטיבי נוסף, בכך שנאלץ לחתום גם על
- 23 הסכם מתן שירותי ייעוץ, אשר מנע ממנו כל אפיק ליצירת ממשק עסקי בתחום עם
- 24 חברות מתחרות בהיותו מחויב לעמוד לרשות ישראלכרט ולייעץ לה ולא למתחרים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 18. המערער הבהיר כי בניגוד לסברת המשיב, הוא לא העניק שירותי ייעוץ אמיתי בפועל
- 2 לישראלכרט, אלא מדובר היה אך בפגישה חודשית עם יו"ר הדירקטוריון, מבלי שהוצג
- 3 לו כל חומר. התנהלות זו נועדה כל כולה למנוע אי תחרות ותו לא.
- 4 טענת המשיב כי נציגי ישראלכרט ציינו בפניו אחרת, מבלי שטרם להעיד מי מנציגי
- 5 ישראלכרט אודות תוכן הפגישות, מהווה עדות שמועה, כאשר מנגד המערער העיד
- 6 בעדות ישירה על מסכת עובדות הנוגעת לו ישירות.
- 7 19. לטענת המערער, החריגות הקיצוניות של מקרהו ניכרת בחישוקה המקיף והמוגבר של
- 8 ישראלכרט, אשר בנתה סביבו חומה גבוהה ובלתי עבירה ובכך הובילה להוצאתו
- 9 מתחום עיסוקו ולשיתוק פועלו לחלוטין. המערער נאלץ לוותר אפילו על מיזמים
- 10 בחו"ל, אשר היו מניבים לו הכנסה הונית ולא כשכיר. לכן, לדידו, התקבולים שניתנו
- 11 לו קשורים לפגיעה בנכס הוני, וכמוהו כעץ שגדיעתו ברורה.
- 12 על וויתורו של המערער העיד למשל מר צביקה מושקוביץ', אשר ניסה כמנכ"ל "הדקה
- 13 ה-90" לגייסו למיזם בתקופת אי התחרות.
- 14 המערער יכול היה להעניק שירותים בתחום כפרילנסר בחו"ל, אך נאלץ לוותר אף על
- 15 אפשרות זו עקב מגבלת אי התחרות.
- 16 מכאן שבמקרה דנן, בו אין מדובר בפגיעה ביכולת המערער להפיק הכנסה פירותית,
- 17 למשל כמנכ"ל חברת כרטיסי אשראי מתחרה, אלא הפגיעה נוגעת לשלילת אפשרות
- 18 הקמת חברות חדשות בתחום, כך שמדובר בויתור על נכס הוני, ומכאן שענייננו נכנס
- 19 לגדר החריג הקיצוני שאפשרה הלכת **ברנע**.
- 20 20. בניגוד לעמדת המשיב, הסכם אי התחרות לא "נתפר" לרצונו של המערער, ולמרות
- 21 עמדתו הבכירה. הבנק וישראלכרט הם שיזמו את תניית אי התחרות ולא המערער.
- 22 גם הקרבה בין סכום הפיצויים להם היה זכאי המערער במועד פרישתו לבין הסכום
- 23 שנקבע בהסכם אי התחרות, אינה מובילה למסקנה לפיה ההסכם "נתפר" לרצון
- 24 המערער.
- 25 21. המשיב לא ביצע את הבדיקות הנדרשות טרם הוצאות הצווים נשוא הערעור וקיבל
- 26 החלטתו על בסיס מסמכים בלבד, מבלי שבחן את הנתונים עם כל הגורמים המעורבים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 בנושא הסכס אי התחרות בישראל ו/או בבנק הפועלים, וזאת למרות שעמדו
2 לרשותו כל הכלים לבצע בדיקה זו.
- 3 22. למערער לא היתה שליטה וממילא לא ידע כיצד בחרה ישראל כרטיס לרשום בספריה את
4 התשלומים שניתנו לו בגין התחייבותו לאי תחרות וכיצד דיווחה עליהם.
- 5 23. בניגוד לטענת המשיב, פניית המערער לייעוץ לבחינת השלכות המס הינה לגיטימית
6 ואינה מעידה על תכנון מס פסול, מה גם שהייעוץ החל להינתן לאחר דרישת הבנק לאי
7 תחרות.
- 8 24. טענת המשיב לפיה המערער חש מחויבות גדולה לחברה בה צמח וגדל, ואשר הובילה
9 לאיון הצורך בתניית אי תחרות - היא מופרכת. ברי כי אין להסיק ממחויבותו כלפי
10 החברה בתקופת העבודה על מחויבות מסוג זה בעתיד, לאחר העזיבה.
- 11 25. אין למסות את רכיב המע"מ ששולם על ידי המערער לרשויות מע"מ, שהרי הם אינם
12 חלק מהכנסות המערער ויש להתעלם מהם בעת עריכת השומה.
- 13 **תמצית טענות המשיב**
- 14 26. מהלכת **ברנע** עולה בבירור כי רובם המכריע של תקבולים הניתנים לעובד על ידי
15 מעבידו הם בבחינת "הכנסת עבודה". רק במקרים חריגים ביותר, תשלומי אי תחרות
16 ילבשו צורה הדומה לעסקה הונית.
- 17 27. המערער לא עמד בנטל הכבד להוכיח כי עניינו בא בגדר אותם מקרים חריגים, במובן
18 זה שהתקבולים שקיבל בגין התחייבותו לאי תחרות מהווים הכנסה הונית.
- 19 בענייננו, תניית אי התחרות לא אסרה על המערער לעסוק בכל תפקיד ניהולי. כישוריו
20 וודאי שאינם מצומצמים לתחום צר, וגם אם נמנע ממנו לעסוק בתחום כרטיסי
21 האשראי בתקופת אי התחרות, אין מדובר ב"השמדת" יכולתו לעסוק בתחומים
22 משמעותיים אחרים.
- 23 הדבר מקבל משנה תוקף מקום שהמערער המשיך לספק שירותי ייעוץ לחברת
24 ישראל כרטיס משך כל התקופה בה התחייב, לכאורה, לאי תחרות. הרי לא יעלה על הדעת
25 שהמערער המשיך "לקטוף פירות" מאותו העץ שלפי הטענה "נגדע".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 28. על האפשרות לנצל את כישוריו בתחומים אחרים מעידים גם עיסוקיו השונים לאחר
- 2 מועד פרישתו. המערער שימש דירקטור חיצוני בחברת נביעות-טבע הגליל החל מחודש
- 3 יוני 2010, שימש דירקטור בחברת ורדינון משנת 2011 וכדירקטור בבנק מסד בע"מ
- 4 החל משנת 2012. די בכך שהמערער מצא עיסוק חלופי קרוב או מקביל מבחינת
- 5 כישורים, ניסיון, וותק וכו', על מנת שהדבר לא ייחשב "השמדת" יכולתו להפיק
- 6 הכנסה.
- 7 גם אם נניח כי נפגעה יכולת המערער להפיק הכנסה משך תקופה מוגבלת, הרי
- 8 שהמערער יכול היה לשוב ולהצמיח פירות מאותו "ענף" בתום התקופה, תחת ההנחה
- 9 שהוא שמר על כישוריו וידיעותיו בתחום.
- 10 29. המערער לא היה מחויב כלל לחתום על הסכם אי תחרות וייעוץ, אלא הוא בחר
- 11 להתקשר בהסכם זה, אשר נועד "לתפור" חבילת פרישה אופטימלית עבורו לצרכי מס.
- 12 המערער לא הוכיח כי היה צורך בהסכם נוסף שעניינו אי תחרות, וודאי לא באופן
- 13 המצדיק תשלום סכום נכבד ומשמעותי בסך 4,200,000 ₪. זאת, לנוכח הסדר הפרישה
- 14 בו בחר, הכולל התחייבות לאי תחרות מכוח הסכם הבנק אשר התייחסה אף לעסקי
- 15 חברות הבנות.
- 16 אדרבא, קיימת התאמה בין סכום הפיצויים בשיעור 250% להם היה זכאי המערער
- 17 במועד פרישתו (שהסתכמו ב-5,598,205 ש"ח), לסכום הכולל של התקבולים ששולמו
- 18 למערער מכוח הסכם אי התחרות והייעוץ (שהסתכמו ב-5,496,000 ₪), ויו"ר ועדת
- 19 הביקורת של החברה אישר כי סכומי התקבולים ששולמו למערער במסגרת הסכם אי
- 20 תחרות נבחנו בהשוואה לגובה מענקי פרישה ששולמו לעשרה מנכ"לים שפרשו באותה
- 21 עת, מבלי שנעשתה הבחנה ביחס לשאלה האם שולמה למי מהם תמורה בגין
- 22 התחייבות לאי תחרות. לטענת המשיב, התקבולים היוו, אם כן, מענק פרישה מוגדל.
- 23 30. למערער היתה מחויבות גדולה למערכת בה צמח ולא היתה לו כוונה להתחרות בעסקי
- 24 הבנק או החברות בנות, וכראיה הוא לא עמד על משך תניית אי התחרות או היקפה
- 25 ואף על גובה התמורה כפי שלדבריו דרש מלכתחילה.
- 26 31. טענות המערער בדבר ויתורו, לכאורה, על מיזמים בחו"ל, או על יכולתו להעניק
- 27 שירותים כפריילנסר בחו"ל, הינן בבחינת טענות חדשות המהוות הרחבת חזית אסורה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

1 ממילא לא הובאה ולו ראשית ראייה לטענות אלו, כך, למשל, המערער לא פנה לחברה
2 וביקש אישורה לעסוק במיזמים כלשהם.

3 **ד. דיון והכרעה**

4 **המסגרת הנורמטיבית**

5 32. השאלה הטעונה הכרעה בענייננו היא כיצד יש לסווג את התשלומים שהתקבלו בידי
6 המערער בגין התחייבותו במסגרת הסכם אי התחרות והייעוץ עם פרישתו מעבודתו –
7 האם כהכנסה הונית - כטענת המערער, שמא כהכנסה פירותית - כטענת המשיב.

8 33. בעניין **ברנע** קבע בית המשפט העליון הלכה ברורה בסוגיית מיסוי תקבול מהסוג בו
9 עסקינן ולפיה קיימת חזקה ניתנת לסתירה כי תשלום הניתן לעובד על ידי מעבידו הוא
10 הכנסה פירותית בגדרו של סעיף 2(2) לפקודה, כאשר הנטל לסתור חזקה זו מוטל על
11 כתפי העובד, ומדובר בנטל כבד.

12 34. על פי הלכת **ברנע**, בחינתם של תשלומי אי התחרות לצרכי מס תבוצע בהליך דו שלבי,
13 כאשר בשלב הראשון תיבחן השאלה האם אכן מדובר בתניית אי תחרות אותנטית,
14 שמא מדובר בכסות לתשלומים אחרים – כגון שכר עבודה או מענק פרישה, כנטען
15 בענייננו. ובשלב השני, תיבחן השאלה האם בנסיבות המקרה עלה בידי העובד לסתור
16 את חזקת הכנסת העבודה ולהראות כי מדובר בתקבול הוני.

17 35. בית המשפט העליון הבהיר בעניין **ברנע** כי אך במקרים חריגים ונדירים תתקבל
18 הטענה לפיה תשלום אי תחרות מהווה תקבול הוני, באומרו את הדברים הבאים
19 (פסקה 66 לפסק דינו של כבוד השופט י' עמית):

20 "ככלל, מנקודת מבטו של העובד, תשלום אי תחרות נועד במהותו
21 לפצות את העובד בגין הירידה הצפויה בהכנסתו, לנוכח העובדה
22 שנחסמה בפניו האפשרות למצות עד תום את כושר השתכרותו בשל
23 ההגבלה המוטלת עליו מכוח תניית אי התחרות. במילים אחרות,
24 "הפירצה" היא שכר העבודה שהעובד לא יזכה לו, בבחינת "תחליף
25 שכר" הנכנס בגדרו של סעיף 2(2) לפקודה.

26 דין "שכר אי-עבודה" כדין "שכר עבודה". דהיינו, אין להבדיל
27 לעניין זה בין תשואה הנובעת מהפעלת הון אנושי לבין תשואה
28 הנובעת מאי הפעלתו. דין שתיהן להיות ממוסות כהכנסת עבודה
29 פירותית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 מזוינת נוספת ועל פי המטפורה של עץ ופירות – תניית אי תחרות
2 אינה משולה ברוב המקרים לגדיעת העץ, אלא ל"שלכת" זמנית של
3 העץ או לגיזום זמני או חלקי של ענף מענפי העץ, באופן שאינו שולל
4 את האפשרות להצמיח פירות. דהיינו, אין מדובר בעקירתו או עיקורו
5 של העץ.
- 6 אין לשלול היתכנות מקרים חריגים בהם, לדידו של העובד, תניית
7 אי התחרות תעלה כדי "גדיעת העץ". לשם כך יש להראות כי
8 מבחינת העובד, ההשלכה המעשית של תניית אי התחרות היא
9 כריתת העץ (לא יוכל לשוב לעבוד בתום תקופת אי התחרות) או
10 למצער לגדיעת הענף העיקרי לבלתי צמוח שוב (השמדת יכולת
11 לצמיתות)".
- 12 36. כך לדוגמא, על פי כבוד השופט י' עמית, הטענה הנוגעת לגדיעת העץ עשויה להתקבל
13 בהינתן תניית אי התחרות גורפת שאינה מוגבלת בזמן (פסקה 49 לפסק דינו). ואולם,
14 ברי כי מדובר בנסיבות חריגות למדי, וממלא ספק רב אם הגבלה היפותטית שכזו
15 איננה נוגדת את תקנת הציבור, וראו בעניין זה עמדת כב' השופטת ד' ברק-ארז לפיה
16 ככל שהסכם אי-תחרות עלול להוביל לחוסר יכולתו של אדם לעבוד בעתיד במשלח
17 ידו, קרוב לוודאי שהוא ייחשב ללא תקף (פסקאות 4-6 לפסק דינה).
- 18 דוגמא נוספת שהובאה על ידי כבוד השופט י' עמית הינה של טייס מסחרי הפורש
19 ממקום עבודתו, כאשר על פי תניית אי התחרות נאסר עליו לעבוד כטייס בכל חברת
20 תעופה אחרת למשך 7 שנים. בהנחה שחברות תעופה לא תעסקנה טייסים שנמנעו
21 מלטוס במשך שנים מחמת שחיקה ב"כושר הטיסה" שלהם, יתכן שהמסקנה במצב
22 דברים שכזה תהיה כי מבחינת אותו העובד-הטייס, נגדע העץ (פסקה 54 לפסק דינו).
- 23 אף מדוגמא זו עולה כי מדובר אך במקרים קיצוניים, ומכאן שלהבדיל מאותם "מקרי
24 קצה" היפותטיים, ברוב רובם של המקרים (ובהם שלושת התקבולים נשוא הערעורים
25 שהיוו בסיס להלכת ברנע), המסקנה תהא כי תשלומי אי תחרות שקיבלו עובדים הינם
26 הכנסה פירותית, שתמוסה לפי סעיף 2(2) לפקודה.
- 27 37. לאור האמור, במסגרת פסק דיני בע"מ (מחוזי מרכז) 14-01-28006 פלדמן נ' פקיד
28 שומה פתח-תקווה (13.11.2016) (להלן: "עניין פלדמן") הבהרתי כי לגישתי "לא
29 הרבה יותר מקוף של מחט הותיר בית המשפט העליון לכל המבקש לטעון כי התקבול
30 שקיבל בגין התחייבותו לאי תחרות מהווה הכנסה שבהון ולא הכנסה בפירות"

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 (פסקה 19), ובהמשך אף ציינתי כי "אפשרות הסיווג של תקבול בגין התחייבות לאי
2 תחרות כתקבול הוני, תהא, באופן מעשי, בבחינת המיעוט שבמיעוט" (בפסקה 21).
- 3 עוד הדגשתי כי לרוב יהיו אלו עובדים בכירים כדוגמת מנהלים בחברות גדולות, שניתן
4 למצוא בהסכמי הפרישה שלהם תניית אי תחרות וכי "רק כאשר הגבלת העיסוק
5 משמעה היא למעשה "השמדת" יכולתו של העובד לעסוק באותו תחום – ניתן
6 להתייחס לתניית אי התחרות כגדיעת ענף השקולה לגדיעת העץ ממש. במקרים
7 אחרים, תניית אי התחרות אינה יותר מ"שלכת" או "גיזום הענף", כאשר אותו ענף,
8 או ענפים אחרים, שאף הם דומיננטיים באותו עץ, עדיין יכולים להצמיח פירות"
9 (שם, פסקה 1.22).
- 10 38. בנוסף הדגשתי בעניין **פלדמן** כי לאור קביעות בית המשפט העליון בעניין **ברנע**, לפיהן
11 רק בנסיבות נדירות וחריגות תשלומי אי תחרות ילבשו צורה הדומה לעסקה הונית,
12 נפקותה של השאלה האם מדובר בתניית אי תחרות "אמיתית" או שמא במסווה
13 להכנסת עבודה – פוחתת, וכעניין של יעילות שיפוטית ראוי להקדים את בחינת השלב
14 השני לשלב הראשון. כך נהגתי בעניין **פלדמן** וכך אעשה אף במסגרת הערעור דנן.
- 15 **מן הכלל אל הפרט**
- 16 39. הסכם אי התחרות והייעוץ, עליו חתם המערער עם פרישתו מעבודתו בישראל כרט
17 מקבוצת בנק הפועלים לאחר שנים רבות בהן כיהן בתפקידים בכירים, כולל למעשה
18 שני רכיבים.
- 19 במסגרת הרכיב הראשון, התחייב המערער שלא לעסוק בארץ או בחו"ל **בתחומים**
20 בהם עסקה החברה ממנה פרש. קרי, תניית אי התחרות המדוברת לא אסרה על
21 המערער לעסוק בכל תפקיד ניהולי בכיר באשר הוא, ואכן בפועל, על פי עדות המערער,
22 עם פרישתו שימש בשנים 2010-2012 כדירקטור בחברת נביעות, משנת 2011 שימש
23 כדירקטור גם בחברת ורדינון ומשנת 2012 אף שימש דירקטור בבנק מסד (פרוטוקול
24 מיום 13.7.2016 עמ' 47 ש' 32 - עמ' 48 ש' 5).
- 25 40. הנה כי כן, המערער תיעל את כישוריו הניהוליים ויכולותיו לתחומי פעילות אחרים.
26 כישוריו לא היו מצומצמים לתחום של כרטיסי האשראי, וכפי שאף עולה מעדותו, יש
27 לו את הבקיאיות והידע בתחום הבנקאי הנדרש כדי לשמש כדירקטור בבנק (פרוטוקול

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

1 מיום 13.7.2016 עמ' 48 ש' 13-6). מכאן שגם אם נמנע ממנו לעסוק במשך 3 שנים
2 בתחום כרטיסי האשראי, עדיין אין מדובר היה ב"השמדת" יכולתו לעסוק בתחומים
3 משמעותיים אחרים, תוך ניצול כישוריו הרבים.
4 יפים לעניין זה דברי כב' השופט י' עמית בעניין ברנע בפסקה 72 לפסק דינו:

5 "טול דוגמה בה מנכ"ל חברת סלולר פורש מתפקידו, ועם פרישתו
6 מקבל תשלום נאה תמורת התחייבותו לא לעבור לחברת סלולר
7 מתחרה למשך פרק זמן מסוים. האם הפגיעה ב"יתרון היחסי" של
8 המנכ"ל בשוק הסלולר מהווה "מכירה של זכותו" להמשיך לעבוד
9 בתחום הסלולר באופן ההופך את התקבול להוני? התשובה על כך
10 שלילית. המנכ"ל יכול לנצל את הונו האישי ואת כישוריו בשלל
11 תחומים אחרים, והפיצוי שיקבל בגין "ויתורו על יתרונו היחסי"
12 שקול לפיצוי בגין הירידה הפוטנציאלית בהשתכרותו הצפויה בגין
13 הצורך לעבור לתחום פעילות אחר. מה עוד, שבהנחה כי תקופת אי
14 התחרות היא מוגבלת למשך שנים בודדות, קשה לומר כי יש בדבר
15 כשלעצמו כדי לסתום את הגולל על אפשרות חזרתו של אותו מנכ"ל
16 לתחום הרלוונטי".

17 [ההדגשות אינן במקור]

18 עניינו של המערער דומה אם כן לדוגמה הנ"ל, שהרי על פי תניית אי התחרות נאסר
19 עליו לעבוד אצל חברות מתחרות למשך מספר שנים, כך שגם אם פוטנציאל
20 ההשתכרות שלו נפגע במידה כזו או אחרת עקב תניית אי התחרות, שכן יתכן שאם
21 היה מועסק על ידי מתחרה או פותח עסק משל עצמו היה מרוויח יותר, הרי שאין
22 מדובר באובדן העולה כדי גדיעת העץ. בית המשפט העליון הבדיל מצב זה מתרחיש
23 היפותטי בו תניית אי התחרות היתה אוסרת על מנכ"ל לעסוק בכל תפקיד ניהולי
24 באשר הוא, והרי אין זה המצב בענייננו כאמור.

25 41. אדרבא, בנסיבות עניינו של המערער, הגם שבמשך תקופת ההגבלה עסק הוא
26 בתחומים שאינם קשורים לתחום כרטיסי האשראי, ספק רב בענייני אם נחסמה דרכו
27 לשוב לתחום זה בחלוף תקופת ההגבלה.

28 המערער גילה דעתו כי בעת החתימה על הסכם אי התחרות, בהסכימו להגבלה
29 שתוקפה שלוש שנים, ולא שנתיים כפי ששאף מלכתחילה, לא העריך כי הדבר יביא
30 ל"יציאתו מן השוק" לגמרי. כך לדבריו (בפרוטוקול מיום 13.7.2016 עמ' 43 ש' 10-6):

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 **"אשר לתקופה אמנם הנושא של השנתיים עלה בפגישה עם דנקנר,**
2 **אבל זה לא היה נושא שהייתי שובר את החוזה, כי לא ראיתי הבדל**
3 **בין שנתיים לשלוש בזמנו. חשבתי שאחרי שלוש שנים יהיו לי**
4 **אפשרויות ונוכחתי לדעת שזה לא המצב בדיעבד. הם הצליחו להוציא**
5 **אותי מהשוק. התחושות שלי היו שזה לא יהיה מהותי ההבדל בין**
6 **שנתיים ושלוש, אבל טעיתי".**
- 7 כלומר, אף על פי אומד דעתו של המערער בשלב חתימת ההסכם, העריך הוא כי בתום
8 תקופת ההגבלה תעמודנה בפניו "אפשרויות" והוא עצמו לא ציפה ש"ייצא מהשוק".
- 9 42. בעדותו אומנם ציין המערער כי **"כאשר ההסכם הסתיים ב-2012 לא דופקים לי בדלת**
10 **עם הצעות, זה אומר שאני עם כל הידע והיכולות שלי הצליחו להוציא אותי מהשוק"**
11 (פרוטוקול מיום 13.7.2016 עמ' ש' 12-14), אלא שהמערער לא הוכיח כי אכן "הוצא
12 מן השוק". כך, למשל, לא הראה כל יוזמות מצידו אשר נתקלו בסירוב או בדחייה,
13 וממילא לא הוכיח קשר בין הגבלת אי התחרות לבין העובדה שהצעות עבודה אינן
14 "זורמות" אליו, כטענתו. בכך שונה עניינו של המערער מדוגמה ההיפותטית של הטייס
15 בעניין ברנע, שם כאמור ההנחה הייתה שטייס שנמנע לטוס במשך שנים רבות, לא
16 יועסק מחמת שחיקה ב"כושר הטיסה" שלו.
- 17 43. יתרה מכך, כשנשאל המערער האם פנה במהלך תקופת ההגבלה לחברת ישראלכרט
18 וביקש ממנה אישור לעסוק במיזמים כלשהם, השיב כי לא פנה (פרוטוקול מיום
19 13.7.2016 עמ' ש' 47-19), ומכאן שקשה לדעת האם אכן השתכרותו נפגעה כתוצאה
20 מההגבלה, או שמא כלל לא עמדו בפניו אופציות קונקרטיות.
- 21 44. המערער הביא לעדות את מר מושקוביץ', הבעלים ויו"ר "הדקה ה-90", שהעיד כי פנה
22 למערער עם יוזמה עסקית במהלך תקופת אי התחרות, אלא שמתשובותיו לפיהן
23 המערער **"דחה על המקום את היוזמה והסביר כי הוא מנוע"** (פרוטוקול מיום
24 13.7.2016 עמ' ש' 6), לא ניתן ללמוד כי המניעות קשורה בהכרח להסכם אי התחרות
25 ואיננה נובעת מסיבה אחרת. שהרי תוכנית עסקית לא הוצגה למערער **"אין סיבה**
26 **להציג תכנית עסקית לשותף פוטנציאלי שאומר לך מלכתחילה שהוא מנוע"**, שם, ש'
27 (26) והאפשרות כי הוא יפנה לישראלכרט לקבלת אישור כלל לא הועלתה, כך לדברי מר
28 מושקוביץ' (עמ' ש' 8-24 - עמ' ש' 9):

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 **ש" במסגרת אותה פגישה שקיימת עם המערער, הייתה**
2 **אפשרות שהמערער יפנה לעו"ד ויבדוק אולי בכל זאת הוא**
3 **יכול לפעול במסגרת ההתחייבויות שלו?**
- 4 ת. מה השיקולים של המערער לפנות או לא אינני יודע. אני לא
5 היועץ המשפטי של מה לעשות ולא ידעתי מה ההתחייבות
6 שלו אל מול הבנק וישראלכרט. הוא רק אמר לו שהוא מנוע
7 ולא המשכתי.
- 8 **ש. כלומר המערער לא...**
- 9 ת. אם מישהו לא רוצה להיות פרטנר שלי כי הוא מנוע מסיבות
10 משפטיות או אחרות אני לא אאלץ אותו.
- 11 **ש. לא עלתה אפשרות מצד המערער שהוא יפנה לישראלכרט**
12 **ויבדוק אם יש אפשרות להתקשר איתך?**
- 13 ת. תשאלו אותו. אני לא יודע.
- 14 **ש. האם המערער העלה את האפשרות [...] שיפנה לישראלכרט**
15 **ויבדוק האם יש אפשרות להתקשר איתך?**
- 16 ת. לא".
- 17 45. אוסיף עוד כי הניסיון לצייר את ויתורו של המערער כויתור על "נכס הוני" בדמות
18 מיזמים, דוגמת הבאת חברת כרטיסי אשראי רביעית לארץ, ממילא אין בו כדי להואיל
19 למערער, שהרי "הפירצה" שנועד התקבול הניתן במסגרת הסכם אי התחרות למלא,
20 היא שכר העבודה החסר שהמערער לא יזכה לו לנוכח התחייבותו שלא להתחרות
21 במעבידו, הנכנס בגדרו של סעיף 2(2) לפקודה (ראו: עניין ברנע בפסקאות 44-45 לפסק
22 דינו של כב' השופט י' עמית; עניין פלדמן בפסקה 22.ג).
- 23 46. יתר על כן, טענת המערער כי עמדו בפניו אפשרויות למיזמים מסוג זה לא נתמכה
24 בראיות מספקות, להוציא עדות מושקוביץ' לעיל, ועל כן אמירתו לפיה "**אני יכול**
25 **לעשות מיזמים שונים לישראל"** וכי "**היו לי הרבה אפשרויות בתחום"** (שם, ש' 14-
26 16) נותרה למעשה בגדר אמירה בעלמא שלא הוכחה די צורכה.
- 27 47. ככל שמדובר בתקופה שקדמה לחתימה על הסכם אי התחרות, השיב המערער בשלילה
28 לשאלה האם עוד בטרם חתם על ההסכם אי התחרות פנה לגורם כלשהו באשר לשיתוף
29 פעולה במיזם (שם, ש' 24-25). בנוסף, אישר המערער כי לא החל לחפש אפשרויות
30 תעסוקה נוספות לפני שחתם על הסכם אי התחרות והייעוץ (עמ' 46, ש' 8-9).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 ואילו בכל הנוגע לתקופת אי התחרות, בנוסף לאמור לעיל בנוגע לעדות מר מושקוביץ,
2 הרי שהעד אף הבהיר כי מיזם זה לא יצא, בסופו של דבר, אל הפועל (פרוטוקול מיום
3 13.7.2016, עמ' 7 ש' 22-28), אך למעשה לא שלל את האפשרות כי היוזמה תרקום עור
4 וגידים ביום מן הימים, כך בלשונו: **"המיזם הזה הלך למגירה בשלב זה. אולי יקום**
5 **יום אחד"** (שם, ש' 30-31). אף בכך יש כדי לתמוך במסקנה שאין מדובר בגדיעת העץ,
6 או מי מענפיו, אלא לכל היותר ב"שלכת" זמנית.
- 7 48. הנה כי כן, אף תחת ההנחה כי נכוונתו של המערער להימנע מלהתחרות בתחום
8 פעילותה של ישראלכרט עם פרישתו, פגעה ביכולתו למצות את פוטנציאל ההשתכרות
9 שלו למשך שלוש שנים מיום פרישתו, במהלכם לא יכול היה להקים מיזם מתחרה,
10 הרי שהונו האנושי הוסיף לעמוד לרשותו ואין לומר כי מדובר בגדיעת ענף מענפיו
11 ("השמדת יכולת") לבלתי צמוח שוב ובוודאי שלא "כריתת העץ".
- 12 49. סיכומו של דבר - עניינו של המערער אִנּוּ נכנס בגדר אותו "קוף של מחט" שהותירה
13 הלכת **ברנע**; את התקבולים שקיבל מכוח הסכם אי התחרות והייעוץ יש לסווג
14 כהכנסה שבפירות.
- 15 50. בבחינת למעלה מן הצורך אוסיף כי ספק אם הצליח המערער להוכיח כי מדובר
16 בהסכם אי תחרות אותנטי וכי התשלום המשולם על פיו אינו כסות להכנסת עבודה.
- 17 בעניין זה נראה כי יש ממש בטענת המשיב לפיה, נוכח ההסכמים הקודמים עליהם
18 היה חתום המערער במועד פרישתו, ואשר כללו הגבלת תחרות במשך תקופה בת 6
19 חודשים ממועד סיום העסקתו - סעיף 18.1 להסכם עם בנק הפועלים מיום 18.2.2008
20 וסעיף 18.1 להסכם עם ישראלכרט מיום 18.2.2008 - לא היה צורך ממשי בחתימה על
21 הסכם אי התחרות.
- 22 יתר על כן, לא הובא בפני הסבר או נימוק ממשי, מדוע במועד החתימה על ההסכמים
23 מול הבנק ומול ישראלכרט הסתפקו הללו בתקופת אי תחרות בת 6 חודשים בלבד,
24 ואילו בהסכם נשוא הערעורים דנן, אשר נחתם לאחר פרק זמן של כשנה ותשעה
25 חודשים ממועד חתימתם של ההסכמים לעיל - נדרשה תקופת אי תחרות ארוכה
26 משמעותית. שהרי תפקידו של המערער לא השתנה באופן מהותי בתקופה הנ"ל שבין
27 חתימת ההסכמים עם הבנק וישראלכרט בחודש פברואר 2008 למועד החתימה על

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 ההסכם נשוא הערעורים. ואם לא די בכך, הרי שגם לא הובא על ידי המערער כל הסבר
2 מדוע נכון היה להתחייב לתקופת אי תחרות בהסכמים עם הבנק ועם ישראלכרט
3 בפברואר 2008 בלא תשלום תקבול ייחודי בגין התחייבותו זו, מעבר לתשלום השכר
4 המגיע לו, בעוד שבהסכם נשוא הערעורים הוסכם על תשלום תקבול ניכר בגין
5 התחייבותו זו.
- 6 51. ואכן, נראה בעיני שלא ניתן להצדיק תשלום סכום נכבד בסדר גודל של 4 מיליון ש"ח,
7 בפרט על רקע בחירתו של המערער בהסדר פרישה הכולל הוראה לפיה אם במהלך 5
8 השנים הראשונות בהן תשולם לו פנסיה מוקדמת, יפר את ההתחייבות לאי תחרות,
9 מבלי לקבל אישור מראש ובכתב מהבנק, תופסק הקצבה והפרשת דמי גמולים לקופת
10 גמל (סעיף 12.8.6 להסכם מיום 18.2.2008).
- 11 כשנשאל המערער אודות הוראה זו שבהסכם, השיב כי היא אינה מונעת ממנו לעבוד
12 בחברת כרטיסי אשראי שאינה חברת בת של בנק (פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 32
13 ש' 27), אלא שספק בעיני אם מדובר בפרשנות סבירה שכן הסנקציה הקבועה בהסכם
14 מתייחסת לכל מקרה שבו המערער עובד בתאגיד המתחרה בעסקי הבנק, וזאת כאשר
15 עניינו של ההסכם הוא העסקתו של המערער בתפקיד מנכ"ל חברת ישראלכרט, חברת
16 בת של הבנק. עוד העיד המערער כי הזכות לסיים את עבודתו במסלול של פנסיה
17 מוקדמת מכוח ההסכם עם בנק הפועלים, לא נתפסה בעיניו כקשורה להסכם אי
18 התחרות וכן כי נושא אי התחרות עלה עוד בטרם החליט באיזה מסלול פרישה לבחור
19 (עמ' 33 ש' 10-3).
- 20 52. המערער העיד כי מי שהעלה את סוגיית אי התחרות היה יו"ר הבנק, מר דני דנקנר
21 (פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 33 ש' 17-16 ועמ' 35 ש' 2-1), וכי העובדה שהנושא
22 הוסדר גם במסגרת הסכמים קודמים, כלל לא הוזכרה בפגישה (פרוטוקול מיום
23 13.7.2016, עמ' 33 ש' 27-25 ועמ' 34 ש' 12-11).
- 24 53. כנשאל מר שטרן, יו"ר ועדת הביקורת של ישראלכרט, האם במסגרת הדיונים
25 שהתקיימו בנוגע להסכם אי התחרות בחברה הובאה בחשבון העובדה שקיימת כבר
26 התחייבות קודמת לאי תחרות מצד המערער במסגרת ההסכם משנת 2008, השיב:
27 "אני מניח שסעיף זה, הסעיף ידוע והיה ידוע לכולם, אני מניח שכולם ידעו על הסעיף
28 הזה, מי שניהל את המו"מ לגבי פרישתו של המערער. אני לא זוכר אם מישהו העלה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 טענה שהסעיף הזה מגביל את המערער להתחרות בחברת ישראלכרט" (פרוטוקול
2 מיום 22.11.2016 עמ' 7 ש' 16-20).
- 3 54. אשר לרקע לחתימת הסכם אי התחרות העיד מר שטרן כך (פרוטוקול מיום
4 22.11.2016 עמ' 8 ש' 4 – עמ' 9 ש' 6):
- 5 **ש. מי ניהל את המו"מ מול המערער?**
6 ת. בנק הפועלים.
7 **ש. אתה לא היית מעורב בטיוטות שהוחלפו בהסכם?**
8 ת. לא.
9 **ש. אתה גם לא יודע אם הייתה איזושהי התדיינות ביחס למשך התקופה?**
10 ת. הייתה התדיינות, מה היא הייתה אני לא יודע.
11 **ש. האם התקבלה חוות דעת של עורכי דין ביחס לצורך בהתחייבות הזו
12 בהסכם הזה?**
13 ת. אני מניח שכן, אני לא יודע.
14 **ש. אתה ראית?**
15 ת. לא ראיתי.
16 **ש. האם התקבל ייעוץ מס בקשר להסכם?**
17 ת. מאיפה אני יודע? אני אומר לך שוב, יותר ממה שאמרתי עד עכשיו אני לא
18 יודע, זה לא היה ענייני, לא הייתי מעורב.
19 **ש. אתם ישבתם בוועדת הביקורת. קיבלת סכום נתון, זה הסכום
20 שמתכוונים לשלם למערער?**
21 ת. כך הוצג ההסכם, הוצג הסכם מוכן אחרי שהוא כבר נחתם, בהתחלה לפני,
22 אי אפשר להביא לנו הסכם חתום ולתת לנו לדון בו.
23 **ש. כלומר אתה כחבר ועדה קיבלת סיכום עקרונות של הסכם ולמעשה היית
24 צריך לאשר אותו?**
25 ת. או לערער על סעיפים מסוימים.
26 **ש. ולמעט השאלה של חו"ל או ישראל לא ערערת על שום דבר?**
27 ת. לא.
28 **ש. האם העובדה שהפעילות תוגבל או ההתחייבות תוגבל לחו"ל או ישראל
29 השפיעה על הסכום ששולם למערער?**
30 ת. אני מניח שכן, אם דרשו ממנו גם חו"ל כנראה שילמו לו יותר אבל זה על
31 סמך הערכה בלבד.
32 **ש. האם במסגרת הדיונים עלתה אפשרות שלא יגבילו לחו"ל ולכן ישלמו
33 סכום יותר נמוך?**
34 ת. לא על זה דנו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 ש. מי סיכם את הסכום?
2 ת. בנק הפועלים.
3 ש. תאשר בבקשה שבמסגרת הדיון שלכם הוצג בפני ועדת הביקורת סקר
4 נתונים השוואתי של מענקי פרישה למנכ"לים שפרשו באותה תקופה?
5 ת. ברור שכן.
6 ש. ברור שכן משום שזה היה מדד לסכום שישולם?
7 ת. משום שחובה לעשות את זה בחברות מהסוג הזה, להביא השוואות של
8 מנכ"לים אחרים בנושאי שכר או פרישה.
9 ש. כדי לוודא שהסכום שמשולם למערער הוא בסדר גודל סביר?
10 ת. כן.
11 מר שטרן אף אישר כי היה לישראלכרט עניין לתגמל את המערער על תרומתו לחברה
12 במהלך השנים וכי הותק שלו הובא בחשבון עת נבחנו תנאי הפרישה (פרוטוקול מיום
13 22.11.2016 עמ' 11 ש' 21-33).
14 55. לא שוכנעתי כי החשש מתחרות הצדיק את התשלום שקיבל המערער במסגרת הסכם
15 אי התחרות והייעוץ. כך במיוחד כאשר המערער, לא רק שלא הוכיח כי עמדו בפניו
16 הזדמנויות קונקרטיות וממשיות להתחרות בבנק, אלא שלפי דבריו שלו אף לא הציג
17 איזה מצג ברור בעניין זה כלפי הבנק, באופן שהצדיק הוצאה נוספת נכבדה זו מצד
18 הבנק. כך, כשנשאל המערער האם הציג בפני מר דנקנר אפשרות לפיה יעזוב את הבנק
19 ויפתח עסק מתחרה, השיב כי יש לשאול זאת את מר דנקנר ("שאלתי את מה דני מה
20 נתתי לו להבין", פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 35 ש' 22), ובהמשך אף הבהיר כי לא
21 אמר מפורשות כי אם לא יקבל את הסכום המבוקש על ידו יתחרה כי "הדברים לא
22 עובדים כך", אבל מבחינתו ברור היה שהידע שלו היווה חשש (פרוטוקול מיום
23 13.7.2016, עמ' 35 ש' 25-30).
24 לא למותר להזכיר בהקשר זה כי המערער התחייב, הן מול הבנק והן מול חברת
25 ישראלכרט, לשמירת סודיות (סעיף 6.1 להסכם), וגם בכך יש כדי להפחית את החשש
26 כי הידע שצבר בתקופת עבודתו ישמש אותו על מנת להתחרות בעסקי הבנק ובעסקיה
27 של חברת ישראלכרט.
28 56. למעלה מן הצורך אציין כי חברת ישראלכרט דיווחה על התשלומים ששילמה למערער
29 במסגרת סעיף "הוצאות-שכר" וניכתה את התשלומים כהוצאות שכר שוטפות. כמובן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 שהמערער אינו אחראי לדיווחיו של המעסיק, אך לא ניתן לומר, כטענת המערער,
2 שלעובדה זו אין שום רלוונטיות למחלוקת דנן.
- 3 57. מר שטרן, יו"ר ועדת הביקורת של ישראלכרט, ניסה להסביר את הצורך בהסכם אי
4 תחרות נוסף באומרו כי בחברה הבינו שהגבלה לתקופה בת 6 חודשים היא פרק זמן
5 קצר מדי ולכן נחתם הסכם נוסף (פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 11 ש' 26-27). עם
6 זאת, אמירתו הנ"ל של מר שטרן לא פורטה ולא הובהרה (מדוע מדובר בפרק זמן קצר
7 מדי? אילו נתונים או שיקולים נבחנו לצורך כך? ועוד), אלא שמלבד מר שטרן, שלא
8 היה מעורב במשא ומתן כפי שהעיד, לא הביא המערער לעדות גורמים נוספים מטעם
9 הבנק.
- 10 כשנשאל על כך המערער השיב כי הוא ביקש ממספר גורמים בבנק למסור עדות אך
11 סורב (פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 44 ש' 28 – עמ' 45 ש' 6, ש' 15-18).
- 12 58. ב"כ המערער אמנם טען כי היה על המשיב לערוך בדיקה מטעמו עם נציגי ישראלכרט,
13 נציגי הבנק וגורמים נוספים, ואולם אין בידי לקבל טענה זו שכן הנטל בנסיבות העניין
14 רובץ על כתפיו של המערער, וזה לא הורם כאמור. משעה שלא הביא המערער עדים
15 שיתמכו בטענתו בדבר מידת האוטנטיות של תניית אי התחרות, יש לזקוף זאת
16 לחובתו, והדברים ברורים וידועים.
- 17 59. זאת ועוד, הסברה החלופית לפיה התקבולים אותם קיבל המערער במסגרת הסכם אי
18 התחרות והייעוץ היוו כסות לשכר עבודה, מתקשרת לרכיב השני של ההסכם המדובר
19 – והוא מתן שירותי ייעוץ מצד המערער. על פי סעיף 4 להסכם, המערער התחייב כי
20 יהיה זמין למתן שירותי ייעוץ לישראלכרט מעת לעת על פי דרישתה.
- 21 לטענת המערער בפועל לא ניתנו על ידו שירותי ייעוץ ועל כן הוא הגיש ביום 18.2.2014
22 בקשה לתיקון הדוחות לשנים 2009 עד 2012, במסגרתה ביקש להוון את התשלומים
23 החודשיים שקיבל בגין דמי ייעוץ החל מחודש 11/2009 ועד חודש 12/2012 בטענה שאף
24 אלו מהווים הכנסה הונית.
- 25 בעדותו הסביר כי **"בפועל לא התקיימו שירותי ייעוץ אמתיים כמו שאמורים להיות"**
26 (פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 49 ש' 12), זאת מן הטעם שבניגוד לצפייתו, לא הוצג
27 בפניו חומר, עליו הוא נדרש לחוות דעה (שם, ש' 14-13)).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 ראו גם דבריו בהמשך (פרוטוקול מיום 13.7.2016, עמ' 49, ש' 15-19):
- 2 **ש"ש. נכון שהיו פגישות חודשיות במהלך תקופת הייעוץ?**
- 3 ת. היו פגישות חוץ רק עם יו"ר הדירקטוריון של ישראלכרט, לא
4 במשרדם. העדפתי שזה לא יהיה במשרדם כי ארגון שאתה
5 הקמת אותו, זו הרגשה אחרת, הרגשה מוזרה. ניהלתי 1,500
6 עובדים שם. העדפתי שזה יהיה מחוץ לחברה. גם לא היה
7 ייעוץ בפועל. עשו את זה פורמלית.
- 8 **ש. למה כי לא רצו לקבל ממך שירות ייעוץ?**
- 9 ת. את זה אל תשאל אותי".
- 10 60. המשיב דחה את טענת המערער ואת בקשתו לתיקון הדוחות וזאת בעיקר בהתבסס על
11 מכתבה של ישראלכרט יום 1.12.2014, במסגרתו השיבה לשאלות שהפנה אליה המשיב
12 בקשר עם חוזה אי התחרות והייעוץ של המערער בציינה, בין היתר, את הדברים
13 הבאים (נספח 7 לתצהיר המשיב):
- 14 **ש"ש. האם היו פגישות עם מר קרופסקי בישראלכרט בשנות
15 הייעוץ בתקופת אי התחרות? ומה דובר בישיבות אלו.**
- 16 ת. היו פגישות חודשיות כל תקופת הייעוץ בדרך כלל עם יו"ר
17 הדירקטוריון. בפגישות אלו דובר על סוגיות הקשורות
18 לפעילות ישראלכרט".
- 19 61. המערער התייחס למסמך זה בעדותו ואמר כך (פרוטוקול מיום 13.7.2016 עמ' 49 ש'
20 – 21 עמ' 50 ש' 4):
- 21 **ש"ש. אני מפנה אותך לנספח 7 לתצהיר המשיב. ראית את תשובת
22 ישראלכרט, אתה יודע שנאמר כי בפגישות אלה דובר על
23 סוגיות הקשורות בפעילות ישראלכרט.**
- 24 ת. אמרתי שאני חולק על כך. אמרתי שבהתחלה היו שאלות
25 כלליות. אלו לא שאלות שאני מבין של ייעוץ כפי שאני מבין
26 מה הוא ייעוץ.
- 27 **ש. אז מה שישראלכרט אומרים לא נכון?**
- 28 ת. אני אומר לך מה שאני אומר. לא היה ייעוץ בפועל.
- 29 **ש. לא דיברתם על ייעוץ ישראלכרט?**
- 30 ת. בהתחלה היה מעט יותר, ולאחר מכן פחות. לא היה ייעוץ
31 אמתי ואני מסביר את זה בפעם השלישית.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

- 1 **ש. תאשר לי שלפי הסכם אי תחרות וייעוץ, שאין שם הגדרה**
2 **מה הם שירותי ייעוץ בדיוק.**
- 3 ת. אין הגדרה, כתוב שאהיה זמין.
- 4 **ש. לכן, את כל שירותי הייעוץ היית מחויב לתת?**
- 5 ת. כן. לא היה ייעוץ בפועל.
- 6 **ש. אתה מסכים שהיו פגישות שהיו קשורות לייעוץ**
7 **ישראלכרט?**
- 8 ת. אני אומר שהיו פגישות שהיו קשורות אבל עם השנים זה היה
9 פחות. הקפדנו להיפגש אחת לחודש, במסעדה, במסגרת של
10 שעה וחצי-שעתיים".
- 11 62. הסבריו של המערער אינם נראים לי, ואני מעדיף את האמור במכתבה של ישראלכרט,
12 מה גם שהדבר מתיישב עם ההסכם כפשוטו. מלבד מכתבה של ישראלכרט האמור,
13 הסתמך המשיב בקביעתו כי המערער נתן שירותי ייעוץ, אף על הדוחות המקוריים
14 שהגיש ובמסגרתם הצהיר שניתנו שירותי ייעוץ והתקבלו הכנסות בגינם. המערער לא
15 סיפק כל הסבר משכנע מדוע כך דיווח מלכתחילה, ומה גרם לו לשנות את עמדתו. עוד
16 יצוין, כי אף מדבריו של העד מטעם המערער, מר שטרן, עלה כי לידיעתו סיפק המערער
17 שירותי ייעוץ. כך לדבריו: "אני יודע שהוא היה אמור לייעץ לחברה. הוא ייעץ
18 לחברה" (פרוטוקול מיום 22.11.2016 עמ' 12 ש' 6). לאור האמור נראה כי המערער לא
19 הצליח להוכיח טענתו כי בפועל לא ניתנו על ידו שירותי ייעוץ.
- 20 63. אסיים את פסק דיני בדבריו של כב' השופט י' עמית בעניין ברנע (פסקה 56 לפסק דינו),
21 היפים במיוחד לנסיבות ענייננו:
- 22 **דומה כי מרביתן של תניות אי התחרות המגיעות לפתחם של בתי**
23 **המשפט בהקשר המיסויי ביחסי עובד-מעביד, הן בין חברות לבין**
24 **עובדים ששימשו בתפקידים בכירים, וכי הסכומים ששולמו כנגד**
25 **תניות אי התחרות אינם סכומים מבוטלים...**
- 26 על רקע זה, יכולה להישמע הטענה כי האפשרות "לתפור" הסכמי
27 פרישה מעין אלו בתפירה ידנית ולפצל את רכיבי השכר – כך שחלקם
28 יהיו עבור "ויתור על זכות" של העובד (בצורה של תניית אי תחרות),
29 חלקם יהיו "מענק פרישה" וחלקם "שכר עבודה" – היא יכולת
30 השמורה לעובדים בכירים בעלי עמדת השפעה וכוח מיקוח, היכולים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

1 לפעול אל מול המעביד ולדרוש "לבנות" את העסקה באופן
2 האופטימלי עבורם לצרכי מס.

3 ... האפשרות של גדיעת העץ, עשויה להיות רלוונטית יותר דווקא
4 לעובדים מקצועיים-טכניים שלא בדרג הבכיר, מקום בו תניית אי
5 התחרות משמעה, הלכה למעשה, השמדת יכולת העיסוק של העובד
6 בתחום המובהק של התמחותו המקצועית. לא כך דרג המנהלים,
7 שתניית אי התחרות לגביו, מהווה על פי רוב מעין "תקופת צינון",
8 שלאחריה ניתן לחזור לשוק העבודה, בין באותו תחום ובין בתחום
9 אחר בו יכולים לבוא לידי ביטוי כישורי הניהול שלהם. והנה, בעוד
10 שהעובד המקצועי הזוטר או העובד בדרג הביניים, נדרש לחתום
11 במסגרת חוזה העסקתו על תניית אי תחרות, על פי רוב, מבלי לקבל
12 תמורה כנגד התחייבות זו, דווקא המנכ"ל או המנהל הבכיר, שתניית
13 אי התחרות לגביו היא בבחינת "שלכת" זמנית של העץ או גיזום של
14 אחד מענפי העץ בלבד, זוכה לתמורה כנגד תניית אי התחרות.
15 לעיתים, אף במקרה בו חוזה ההעסקה שלו כלל תניית אי תחרות
16 מלכתחילה. יש בכך כדי לחזק את הטענה כי תניית אי תחרות לעובד
17 בכיר, היא חלק מתנאי "מצנח הזהב" של העובד הבכיר עובר
18 לפרישתו".

19 [ההדגשות אינן במקור]

20 ובמקום אחר נאמר על ידו כך (פסקה 45 לפסק הדין):

21 "הניסיון להלביש על כל תשלום מעין זה כסות של תשלום הוני
22 הניתן בגין "ויתור על זכות", הוא בעיניי ניסיון מלאכותי, המבקש
23 - במידה מסוימת של תחכום - לזרות חול בעיני המתבונן. הלוא
24 מבחינה מושגית, כל התקשרות בין בעל "נכס הון" לבין צד שני
25 המבקש לעשות "שימוש" בנכס ההון, ניתנת לתיאור בתור עסקה
26 שעניינה "ויתור על זכות".

27
28 ה. סוף דבר

29 64. הערעור נדחה.

30 רשמתי לפניי את הצהרת המשיב במסגרת הפרוטוקול מיום 22.11.2016, לפיה ככל
31 שייפסק כי מדובר בהכנסת עבודה, תתוקנה השומות כך שסכום המע"מ יופחת מסכום
32 המס אותו יידרש המערער לשלם, ואני מורה כי כך ייעשה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 14-01-47236 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה
ע"מ 15-01-18139 קרופסקי נ' פקיד שומה נתניה

תיק חיצוני:

1 65. המערער ישלם הוצאות המשיב בסך של 75,000 ₪ שישולמו בתוך 14 יום, שאם לא כן
2 יישאו בהפרשי הצמדה וריבית החל מהיום ועד לתשלום בפועל.

3

4

5

6

7

8

ניתן היום, י"ב אלול תשע"ז, 03 ספטמבר 2017, בהעדר הצדדים.

9

ד"ר שמואל בורנשטיין, שופט

10

11

12

13